

**دوره توانمندسازی معلمان کتاب زبان انگلیسی (جلد ۲)
دوره اول متوسطه پیش حرفه‌ای**

جلسه چهارم: فنون آموزش زبان انگلیسی

پیوند میهن دوست

عضو گروه تألیف کتاب زبان انگلیسی دانش آموزان با نیازهای ویژه

نمای کلی

- ✓ مفهوم‌سازی
- ✓ الگودهی
- ✓ تداوم در مواجهه
- ✓ حمایت موقت
- ✓ ارتباط تام
- ✓ روال‌های زبانی-اجتماعی
- ✓ تمرین‌های مکرر ارتباطی
- ✓ درک کلی
- ✓ شخصی‌سازی
- ✓ رویکرد چندحسی
- ✓ بازخورد احساسی

مفهوم سازی Concept Building

مفهوم سازی: ساختن مفاهیم جدید در ذهن دانش آموز و ملموس کردن مفاهیم انتزاعی گام نخست یادگیری است. در مفهوم سازی معلم با استفاده از مثال های متنوع، پرسش و پاسخ و ساده سازی مفاهیم، دانش آموزان را برای یادگیری مفاهیم جدید آماده می کند.

الگودهی Modeling

الگودهی: در این فن معلم مانند الگویی است که دانش‌آموزان از او تقلید می‌کنند. این الگودهی می‌تواند به شکل صریح و یا به‌طور ضمنی صورت گیرد. منظور از الگودهی صریح، زمانی است که معلم واژه یا عبارتی را به شکل کاملاً واضح ادا می‌کند و از زبان‌آموزان می‌خواهد تا آن واژه یا عبارت را پس از او تکرار نمایند. این روش می‌تواند در آموزش واژگان به همراه استفاده از کارت‌های آموزشی انجام شود. معلم کارتی را به زبان‌آموزان نشان می‌دهد؛ واژه‌ای را ادا می‌کند و سپس از آنها می‌خواهد تا آن را تک‌تک و یا گروهی تکرار کنند. معلم می‌تواند این فعالیت را با اشاره به اشیاء و یا تصاویر داخل کلاس نیز انجام دهد. ابتدا الگودهی واژه‌ها و عبارتها با سرعت کمتری صورت می‌گیرد. برای چالش‌برانگیز کردن انجام فعالیت می‌توان سرعت تکرار را بالا برد؛ در سرعت گفتار تغییر ایجاد نمود (آهسته – آهسته – سریع – آهسته...); و دانش‌آموزان را به شناسایی اشتباهاتشان واداشت. الگودهی ضمنی زمانی است که معلم ابتدا به قصد درک کلی به زبان‌آموز گوش می‌دهد و سپس الگوی صحیح را ارائه می‌کند.

9 Listen and repeat.

key

lamp

kite

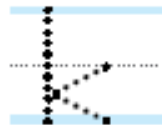

lemon

Listen and trace.

1

2

Writing Pad

Practice writing the following words.

van

hen

تداوم در مواجهه با زبان Repeated Exposure

17 Listen and repeat.

Practice

Circle number 11, 12 and 13.

Pair work Point to each number and ask your friend to read it.

تداوم در مواجهه با زبان: برای زبان‌آموزان گروه هدف، آموزش به شکل ضمنی اثربخش نیست. آنها باید بارها و بارها در موقعیت‌های ارتباطی گوناگون با واژه‌ها و عبارات‌ها مواجه شوند. معلم می‌تواند با استفاده از بازی، نمایش و کارت‌های آموزشی، واژه‌ها و عبارات مورد نظر را تکرار کند و یا واژه و عبارتهایی که نیاز به تکرار دارند را به درس‌های بعدی اضافه کند.

Pair work

Point to each watch and ask your friend to read it.

حمایت موقت Scaffolding

حمایت موقت: منظور از حمایت موقت زمانی است که معلم سعی می‌کند تا سطح زبان خود را به لحاظ درک به سطح زبان دانش‌آموزان نزدیک کند. البته هدف این است که معلم کمی بالاتر از سطح زبان دانش‌آموزان صحبت کند تا هم یادگیری و هم پیشرفت زبانی برای آنها اتفاق بیفتد. با کمک این فن معلم می‌تواند به گونه‌ای با زبان‌آموزان ارتباط کلامی برقرار کند تا آنها در ادای گفتار (اینکه آهسته‌تر از حد معمول صحبت شود و تلفظ‌ها واضح و روشن باشد)، واژه‌ها (استفاده از کلماتی که یا زبان‌آموز آنها را می‌داند و یا می‌تواند معنای آنها را حدس بزند)، ساختار جملات (جملات کوتاه و ساختارهای قابل‌پیش‌بینی) و محتوا (استفاده از زبانی ساده‌تر و قابل‌پیش‌بینی‌تر هنگام معرفی اطلاعات جدید و استفاده از محتوای شناخته شده یا قابل‌پیش‌بینی هنگام معرفی ساختار زبانی جدید) مورد حمایت موقت قرار بگیرد.

Listen and check the correct answer.

1.

Yes
No

2.

Yes
No

ارتباط تام

Total Communication

ارتباط تام: ارتباط تام
بدین معناست که از تمام
رمزهای ارتباطی مانند:
گفتار، زبان بدن، ایما و
اشاره، نمادها، نوشتار،
تصاویر، اشیاء و غیره
استفاده شود.

روال های زبانی – اجتماعی

Social Routines

روال های زبانی – اجتماعی به تعامل بین افراد کمک می کند. بسیاری از زبان آموزان گروه هدف ممکن است با چنین روال هایی حتی در زبان مادری اشان آشنا نباشند. معلم می تواند با استفاده از الگو دهی، بحث و گفتگو، و ارائه تمرین های مکرر به شکل صریح، روال های زبانی – اجتماعی را هم به زبان انگلیسی و هم به زبان مادری به زبان آموزان آموزش دهد. از آنجایی که این روال های زبانی – اجتماعی بسیار پربسامد، قابل پیش بینی، و استاندارد هستند، لذا زبان آموزان در برقراری ارتباط در محیط کلاس و یا زندگی واقعی می توانند موفقیت را تجربه کنند.

تمرین های ارتباطی مکرر

Communicative Drilling

4 Listen and repeat.

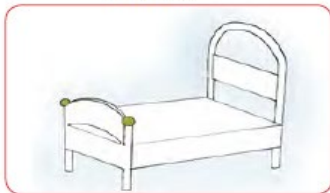
5 Listen and repeat.

It's pink.

It's brown.

It's white.

It's black.

تمرین های ارتباطی مکرر: منظور از تمرین های مکرر، تکرار واژه یا ساختاری به دفعات است تا جایی که پاسخدهی به شکل خودکار صورت گیرد. بسیاری از دانش آموزان در این گروه به علت مشکل در حافظه، نیاز به تمرین های مکرر بیشتری دارند. برای جلوگیری از کسالت آور بودن تکرار تمرین ها باید با ارائه تمرین در قالب بازی های مختلف، دانش آموزان را به قدری درگیر فعالیت برقراری ارتباط یا بازی نمود که متوجه تکراری بودن تمرین ها نشوند. در هر درس، معلم می تواند با ارائه تمرین ها و بازی های مختلف، از دانش آموزان بخواهد تا همان واژه و یا ساختار محدود را تمرین و تکرار کنند. برای این کار از کارت های آموزشی، فیلم، و فعالیت های تعاملی کامپیوتری (معلم ساخته) نیز می توان استفاده نمود. اما در تمام لحظات معلم باید از اینکه آیا این تمرین ها از نوع ارتباطی و سرگرم کننده هستند اطمینان حاصل نماید.

درک کلی

Listening for the Gist

درک کلی: درک کلی فنی است دریافتی که در بسیاری از مواقع معادل ارتباط تام محسوب می‌شود. در درک کلی تمرکز بر جزئیاتی مانند تلفظ، واژه‌ها و یا عبارات گفته و یا نوشته شده نیست، بلکه با استفاده از راهبرد کل به جزء، موقعیت، بافت زبانی، آهنگ صدا، زبان بدن، ایما و اشاره و هر نشانه دیگری می‌توان متوجه منظور گوینده شد. با این فن، معلم و دانش‌آموز می‌توانند با یکدیگر ارتباط برقرار کنند. هنگامی که معلم به قصد درک کلی به زبان‌آموز گوش می‌دهد بر اشتباهات تلفظی و یا ساختاری او متمرکز نمی‌شود، بلکه توجه معلم به محتوای ارتباط، اینکه زبان‌آموز چه می‌خواهد بگوید، معطوف می‌گردد.

شخصی سازی

Personalization

شخصی سازی: در اینجا شخصی سازی به معنای طراحی و تدوین مواد آموزشی با توجه به نیازها و علائق فرد است. ممکن است زبان آموزان علایق خاصی داشته باشند. به عنوان مثال ممکن است یکی به فوتبال علاقه مند باشد و بقیه به پرچم کشورها، انواع ماشینها، حیوانات، و یا اعداد علاقه نشان دهند. معلم باید علاوه بر اینکه سعی کند تا موضوعات مورد نظر را در طرح درسی بگنجانند، باید از علائق زبان آموزان در جهت ایجاد انگیزه استفاده کند. زبان آموزی که علاقه مند به فوتبال است باید بتواند واژه های مرتبط با بازی فوتبال را بیاموزد و یا دانش آموزی که علاقه مند به اعداد است باید به یادگیری واژه های مربوط به اعداد ترغیب شود. معلم باید از قبل برنامه درسی خود را با انتخاب درسها و فعالیت هایی، که مورد علاقه زبان آموزان است شخصی سازی کند. یعنی برنامه درسی خود را متناسب با فعالیت های مورد علاقه دانش آموزان، طراحی و ارائه نماید و تمام کاربرگها، کارت های آموزشی، فرهنگ لغات، و حتی فعالیت های تعاملی کامپیوتری را با توجه به موضوعات مورد علاقه دانش آموزان، طراحی نماید.

رویکرد چند حسی Multi-Sensory Approach

رویکرد چند حسی: با تحریک همزمان حواس مختلف دانش آموزان (بینایی، بویایی، چشایی، لامسه و شنوایی) می توان تجربه ملموس و مجسمی از آنچه آموزش داده می شود را فراهم کرد. برای مثال، دانش آموزان برای یادگیری واژه "apple" به معنای «سیب»، آن را می بینند، لمس می کنند، بو می کنند و می چشند و واژه مربوط به آن را می شنوند و تکرار می کنند.

بازخورد احساسی Affective Feedback

بازخورد احساسی: منظور از بازخورد احساسی زمانی است که معلم یا هر فرد دیگری با علائمی مانند ایما و اشاره، حالات چهره و آهنگ صدا نشان می‌دهد چقدر به درک آنچه زبان‌آموز سعی دارد بگوید علاقه‌مند است. بازخورد احساسی مثبت زبان‌آموز را به ادامه راه تشویق می‌کند حتی اگر شنونده نتواند گفته‌های او را به طور کامل متوجه شود، در حالی که بازخورد احساسی منفی معمولاً باعث دل‌زدگی و توقف زبان‌آموز خواهد شد. بنابراین از ارائه بازخورد منفی به دانش‌آموزان که موجب دل‌زدگی و توقف دانش‌آموز می‌شود باید پرهیز شود.